

Arbetsmarknadsnämnden

Sammanträdesdatum 27 februari 2020

Remiss Bättre studiestöd till äldre, Dnr 00235/2019

Sammanfattning

Remissen föreslår höjda åldersgränser för rätt till studiestöd och ändrade återbetalningsregler. Vidare föreslås att äldre studerande ska få möjlighet till att prövningen av rätt till fler veckor ska vidgas. Vuxenutbildningen ser positivt på dessa förslag för att ge fler möjlighet till studier högre upp i åldrarna. Just nu ser vi inte i att det är många i åldersgruppen som söker till Vuxenutbildningen. Men mot en bakgrund av att medellivslängden ökar och pensionsåldrarna höjs kan det bli så att personer högre upp i åldrarna söker sig till Vuxenutbildningen i framtiden.

Då det gäller förslag på ny deltidnivå delar Vuxenutbildningen inte utredarens tveksamhet utan ser det som en möjlighet som kan vara bra för flera målgrupper. Vuxenutbildningen ser att behov finns för en del studerande att ha möjlighet att söka studiemedel på till exempel 25%.

I ärendet finns följande handlingar

- Remiss

Förslag till beslut

Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till arbetsmarknadsnämnden är

att till utbildningsdepartementet överlämna upprättat förslag.

Beskrivning av ärendet

Utredare från utbildningsdepartementet har fått i uppdrag att ta fram förslag till åtgärder inom studiemedelssystemet för att främja omställning och vidareutbildning högre upp i åldrarna.

Förslagen är:

- Höjda åldersgränser för rätt till studiestöd och ändrade återbetalningsregler. Medellivslängden ökar och pensionsåldern höjs. Detta leder till att det både finns samhälleliga och individuella behov av att jobba högre upp i åren. Mot denna bakgrund föreslås att åldersgränsen för rätt till studiemedel ska höjas från 56 till 60 år och att nedtrappningen i rätten att låna ska börja vid 51 år och sluta vid 60 år. Även åldern för återbetalning höjs i och med detta införs ett nytt studielån. Ålder för att kunna få studielån höjs till 60 år. Återbetalningen för det nya lånet bör vara 25 år eller det lägre antal år som återstår till utgången av det år då låntagaren fyller 64 år. Studielån som inte har betalats vid utgången av det år då låntagaren fyller 71 år föreslås avskrivas.

- Extra veckor till äldre studerande

Idag finns ett system för hur många veckor en elev kan beviljas studiemedel på de olika utbildningsnivåerna. För att det ska vara möjligt att arbeta längre krävs att det är möjligt att kompetensutveckla sig eller ställa om under större delen av livet. Mot den bakgrunden bedöms att det även finns ett behov av att vidga målgruppen för prövningen av rätt till veckor med studiemedel utöver veckogränserna för äldre studerande. Ett resonemang förs utifrån att fler veckor utöver veckogränserna kan beviljas om det finnas arbetsmarknadsskäl, det vill säga det ska finnas ett samhälleligt behov av utbildningen eller andra särskilda skäl.

- Ny deltidnivå

Utredaren har fått i uppdrag att om så bedöms lämpligt föreslå en ny deltidnivå. Idag beviljas studiemedel på 100, 75 eller 50% studietakt. Utredningen bedömer behovet av en deltidnivå som osäkert. Trots det har ett förslag lämnats.

Remissens förslag gällande höjda åldersgränser för rätt till studiestöd och ändrade återbetalningsregler samt extra veckor till äldre studerande är positivt för att ge fler möjlighet till studier, men just nu ser vi inte i Vuxenutbildningen att det är många i åldersgruppen som söker till Vuxenutbildningen.

Då det gäller förslag på ny deltidnivå delar vuxenutbildningen inte utredarens tveksamhet utan ser det som en möjlighet som kan vara bra för flera målgrupper. Vuxenutbildningen ser att behov finns för en del studerande att ha möjlighet att söka studiemedel på till exempel 25%.

En målgrupp vi ser som skulle ha nytta av en ny deltidnivå är personer som av vidareutbildnings- eller omställningsskäl behöver omskola sig och vill kombinera arbete och studier. Vidare ser vi att en ny deltidnivå framför allt kan vara till fördel för personer med låg inkomst som vill kombinera arbete och studier. Detta skulle vara en fördel även om studiemedlet blir lågt så är det likväl en tillgång och en möjlighet för en del att våga ta steget och börja kombinera studier. Det finns också en grupp yngre studerande som behöver komplettera någon kurs för behörighet till högre studier.

Grupper som av hälsoskäl inte kan studera på hög takt skulle också ha en fördel av att en ny deltidnivå finns. Den utveckling mot ökad flexibilitet och individanpassning som kan ses i stora delar av utbildningssektorn, där utbildningar i allt högre utsträckning kan följas fritt i tid och rum pekar också mot att det kan finnas ett behov av ytterligare deltidnivå i studiemedelssystemet. En ny deltidnivå kan även i vissa fall hindra personer att söka till fler kurser till fler kurser än de har behov av. Det kan även göra det enklare att ta steget till studier som är osäkra på sin studieförmåga.

Vi ser också det positivt ur ett kompetensförsörjningsperspektiv. Utbildad personal som behöver fortbilda sig för att få en säkrare ställning på arbetsmarknaden. Till exempel inom vården. Äldre personer som vill omskola sig från tyngre yrke mot ett lättare yrke för att kunna stanna kvar på arbetsmarknaden längre.

Maria Norrby
Arbetsmarknadsdirektör

Henriikka Airaskorpi
Verksamhetschef
Vuxenutbildningen

Beslutet ska skickas till
Utbildningsdepartementet